ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор
Тарашанської ЗОШ І – ІІІ ступенів
_____С.М.Бойко
31.08.2021 р.

Освітня програма Тарашанської загальноосвітньої школи І – ІІІ ступенів Тарашанської сільської ради Чернівецької області на 2021/2022 навчальний рік

Схвалено
Педагогічною радою
Тарашанської ЗОШ І – ІІІ ст.
Протокол № 7 від 31.08.2021р.

ВСТУП

Освітня програма Тарашанської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів, з навчанням державною українською мовою, створена Тарашанькою сільською радою Тарашанської ТГ окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання та сформованих компетентностей, визначених Державним стандартом освіти.

Освітня програма розроблена на виконання:

- Закону України «Про освіту» (Прийняття від 05.09.2017. Набрання чинності 28.09.2017);
- Закону України «Про повну загальну середню освіту» (Прийняття від 16.01.2020. Набрання чинності 18.03.2020), крім того:
- Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р - https://cutt.ly/OyA9z5p);
- Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688) (у 1-3 класах),
- Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 № 462 (у 4-х класах);
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від13.07..2021 року № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної ередньої освіти»;
- Наказ МОН України №407 від 20.04.2018 "Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти І ступеня".
- Наказ МОН України №405 від 20.04.2018 "Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня".
- Наказ МОН України №408 від 20.04.2018 "Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня".
- Наказ МОН України №1493 від 28.11.2019 р. «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня».

У 2021/2022 н.р. у Тарашанській ЗОШ І – ІІІ ст. навчатиметься 226 учнів:

- початкова ланка - 77
- середня ланка – 112
- старша ланка – 37.

Школа налічує 11 класів, із середньою наповнюваністю – 20 учнів.

В умовах карантину, з метою дотримання протиепідемічних вимог, заклад освіти працює за гнучким режимом, що детально описується у відповідних наказах. У разі переходу до «червоної зони», задля забезпечення якісного виконання освітньої програми на 2021/2022 н.р. освітній процес переходить з очного на дистанційне навчання. Дистанційна форма навчання забезпечується використанням освітньої платформи Classroom, інструментів та засобів зв'язку Zoom, Skype та інші. Очна і дистанційна форма навчання організована з дотриманням безпечних та нешкідливих умов здобуття освіти. Навчальні заняття розпочинаються у 8.30 та регламентуються розкладом уроків, затверджений директором школи. Упродовж навчального дня перерви тривають в межах 10-20 хвилин.

Відповідно до Закону України «Про освіту», відповідно до пункту 3 статті 10 Закону України «Про загальну середню освіту» освітній процес організовано в межах навчального року , що розпочинається у День знань – 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року.

Структура навчального року базується на 5-денному навчальному тижні, навчальні заняття за двосеместровою системою з такими канікулярним режимом:

Початок навчальних занять	01.09.2021	08.06.2022
І семестр	01.09.2021	31.12.2021
ІІ семестр	17.01.2022	08.06.2022
Осінні канікули	25.10.2021	31.10.2021
Зимові канікули	31.12.2021	16.01.2022
Весняні канікули	28.03.2022	03.04.2022

Навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, основної і старшої школи. Державна підсумкова атестація буде проводитись відповідно до чинного Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом МОН від 07.12.2018 № 1369.

Наприкінці навчального року (протягом п'яти днів у 1-2 класі, у 3-4 класі – 10 днів провести навчально-пізнавальну , пошуково-дослідницьку

практику, яка передбачає активну діяльність учнів у школі та поза її межами, реалізацію проектів, екологічних акцій тощо.

Навчальні екскурсії у 5-8 класах проводити (відповідно до інстркуктивно-методичного листа МОН України від 06.02.2008 № 1/9-61 на підставі рішення педагогічної ради, наказу по школі).

Для забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту, розроблено загальні положення освітньої програми Тарашанської ЗОШ І – ІІІ ступенів.

Освітня програма Тарашанської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів складається з 4 частин та додатків:

- Освітня програма І ступеня (1- 2 класи);
- Освітня програма І ступеня (3-4 класи);
- Освітня програма ІІ ступеня (5-9 класи);
- Освітня програма ІІІ ступеня (10-11 ті класи.).

I. Загальне положення освітньої програми

Тарашанської ЗОШ І – ІІІ ст.

закладу загальної середньої освіти

І ступеня (1-2 класи)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА І СТУПЕНЯ (ПОЧАТКОВА ОСВІТА, 1-2 КЛАСУ) РОЗРОБЛЕНА НА ОСНОВІ ТИПОВОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ І СТУПЕНЯ, НА ВИКОНАННЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ОСВІТУ»; «ПРО ЗАГАЛЬНУ СЕРЕДНЮ ОСВІТУ»; КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ (СХВАЛЕНА РОЗПОРЯДЖЕННЯМ КАБІНЕТУ МІНІТРІВ УКРАЇНИ ВІД 14.12.2016 Р. №988-Р «ПРО СХВАЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ РЕФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА2НА ПЕРІОД ДО 2029 РОКУ, ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ, ЗАТВЕРДЖЕНОГО ПОСТАНОВОЮ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 21.02.2018 №87 ТА «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ВІД 21.08.2019 № 688); НА ОСНОВІ ТИПОВИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ЗГІДНО НАКАЗУ ММОН УКРАЇНИ ВІД 08.10.2019 №1273 (3-4 КЛАС); ЛИСТА ТАРАШАНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ № 1537 ВІД 03.09.2021 Р.; ПОСТАНОВИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 09.12.2020 №1236 (ЗІ ЗМІНАМИ)00 «ПРО ВСТАНОВЛЕННЯ КАРАНТИНУ ТА ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОБМЕЖУВАЛЬНИХ ПРОТИЕПІДЕМІЧНИХ ЗАХОДІВ З МЕТОЮ ЗАПОБІГАННЯ ПОШИРЕННЮ НА

ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ ГОСТРОЇ РЕСПІРАТОРНОЇ ХВОРОБИ CJVID – 19, ССПРИЧИНЕНОЇ КОРОНАВІРУСОМ SARS – COV – 2№; ПОТАНОВИ ГОЛОВНОГО ДЕРЖАВНОГО САНІТАРНОГО ЛІКАРЯ УКРАЇНИ ВІД 26.08.2021 № 9 «ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПРОТИЕПІДЕМІЧНИХ ЗАХОДІВ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ НА ПЕРІОД КАРАНТИНУ У ЗВ'ЯЗКУ З ПОШИРЕННЯМ КОРОНАВІРУССНОЇ ХВОРОБИ (COYID-19)".

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження,
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та/або предметів і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення (за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Савченко О.Я.);
- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу ;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-х класів закладів загальної середньої освіти складає 805 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 2-х класів закладів загальної середньої освіти складає 875 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу загальної середньої освіти І ступеня (далі - навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими

предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Навчальний план початкової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти через структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти, незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

У школі передбачено варіант навчального плану початкової школи, який відповідає типовій освітній програмі, розробленій під керівництвом О.Я.Савченко, затвердженій наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти». Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на підсилення вивчення української мови української мови (1-2 клас).

Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов’язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани школи містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів цієї освітньої програми.

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв’язок освітніх галузей

Освітню програму загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів для І ступеня укладено за основними освітніми галузями.
Мовно-літературна, у тому числі:

- Українська мова та література
- Іншомовна освіта
- Математична
- Природнича
- Громадянська та історична
- Технологічна
- Інформатична
- Соціальна і здоров’язбережувальна
- Мистецька
- Фізкультурна

Компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі забезпечує формування всіх ключових компетентностей.

Для кожної освітньої галузі визначено мету та загальні результати навчання здобувачів освіти вцілому. За ними впорядковано обов’язкові

результати навчання здобувачів освіти, які є основою для їх подальшого навчання на наступних рівнях загальної середньої освіти.

Мовно-літературна освітня галузь
Українська мова і літературне читання

Метою початкового курсу мовно-літературної освіти є розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

– виховання в учнів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до української мови, читання, дитячої книжки, формування пізнавального інтересу до рідного слова, прагнення вдосконалювати своє мовлення;

– розвиток мислення, мовлення, уяви, пізнавальних і літературно-творчих здібностей школярів;

– формування повноцінних навичок читання і письма, уміння брати участь у діалозі, інсценізаціях, створювати короткі усні й письмові монологічні висловлення;

– формування вмінь працювати з різними видами та джерелами інформації;

– ознайомлення учнів з дитячою літературою різної тематики й жанрів, формування прийомів самостійної роботи з дитячими книжками;

– формування умінь опрацьовувати тексти різних видів (художні, науковопопулярні, навчальні, медіатексти);

– дослідження мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;

– залучення молодших школярів до практичного застосування умінь з різних видів мовленнєвої діяльності в навчальних і життєвих ситуаціях.

Відповідно до зазначених мети і завдань у початковому курсі мовнолітературної освіти виділено такі змістові лінії: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища». Змістові лінії реалізуються через такі інтегровані курси і навчальні предмети:

1 клас – інтегрований курс «Навчання грамоти»;

2 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Читання».

На вивчення української мови в 1 -2 класах виділено з варіативної складової 1 годину, тому реалізація мовно-літературної галузі буде

виконуватися – 8 годин а саме 4 год. читання і 4 год. навчання грамоти на тиждень.

Іншомовна освітня галузь
Іноземна мова (англійська)

Головна мета навчання іноземної мови у початковій школі полягає у формуванні в учнів комунікативної компетенції, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим з віковими можливостями молодших школярів.

Зміст навчання іноземної мови у початковій школі добирається відповідно до психо-фізіологічних особливостей учнів молодшого шкільного віку.

У початковій школі важливо зацікавити учнів вивченням іноземної мови, викликати в них позитивне ставлення до предмета, вмотивувати необхідність володіння іноземною мовою як засобом міжкультурного спілкування.

Завдання вивчення англійської мови у реалізації мети початкової загальної середньої освіти

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах оволодіння іноземною (англійською) мовою у контексті міжкультурної парадигми, що передбачає навчання мови народу, який нею спілкується, та ознайомлення з його культурою. Такий підхід зумовлює формування готовності до міжкультурної комунікації у межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених навчальною програмою. На кінець 2-го класу учні досягають рівня Pre A1. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень у кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Завдання полягає у формуванні вмінь:

- здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою;
- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
- здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
- адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів;
- використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;
- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
- висловлювати свої думки, почуття та ставлення;

- ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.

Провідним засобом реалізації вказаної мети є компетентнісний підхід до організації навчання у загальноосвітній школі на основі ключових компетентностей як результату навчання.

Математична освітня галузь

Математика

Метою навчання математики є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:
- формування в учнів розуміння ролі математики в пізнанні явищ і закономірностей навколишнього світу;
- формування у дітей досвіду використання математичних знань та способів дій для розв'язування навчальних і практичних задач;
- розвиток математичного мовлення учнів, необхідного для опису математичних фактів, відношень і закономірностей;
- формування в учнів здатності міркувати логічно, оцінювати коректність і достатність даних для розв'язування навчальних і практичних задач.

Реалізація мети і завдань початкового курсу математики здійснюється за такими змістовими лініями: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

До програми кожного класу подано орієнтовний перелік додаткових тем для розширеного вивчення курсу. Додаткові теми не є обов'язковими для вивчення. Учитель може обрати окремі теми із пропонованих або дібрати теми самостійно з огляду на методичну доцільність та пізнавальні потреби учнів. Результати вивчення додаткових тем не підлягають оцінюванню. Досвід математичної діяльності застосовується у вивченні інших предметів (освітніх галузей) шляхом використання учнями математичних методів чи інших засобів для пізнання дійсності. Рекомендовано раз на два тижні проводити уроки для організації та виконання міжпредметних навчальних проектів, міні-досліджень тощо.

Природнича, громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна освітні галузі «Я досліджую світ»

Ці галузі реалізовуються в інтегрованому курсі за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузева; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектної діяльності) за активного використання міжпредметних зв'язків, організації

різних форм взаємодії учнів. Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Метою навчальної програми «Я досліджую світ» є особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Досягнення поставленої мети передбачає розв’язання таких завдань:

- формування дослідницьких умінь, опанування доступних способів пізнання себе, предметів і явищ природи і суспільного життя (спостереження, обстеження, дослід, практична робота, вимірювання, систематизація, класифікація, встановлення логічної та часової послідовності подій, критична оцінка побаченого (почутого), встановлення зв’язків і залежностей в природі і суспільстві, між станом довкілля і діяльністю людини, впливу поведінки на здоров'я та безпеку, залежності результату від докладених зусиль, аналіз наслідків ризикованої поведінки);

- виховання активної позиції щодо громадянської і соціальнокультурної належності себе і своєї родини до України, інтересу до пізнання історії та природи свого краю і країни; пошани до символів держави, ініціативної поведінки у громадських акціях, у відзначенні пам'ятних дат і подій;

- розвиток толерантності у соціальній комунікації, ціннісного ставлення до природи та її пізнання, до приватного життя інших людей, усвідомлення правової відповідальності у ситуаціях застосування норм і правил життя в суспільстві, інші соціальні навички щодо взаємодії і співпраці в різних видах діяльності;

- створення умов для самовираження учнів у різних видах діяльності, становлення екологічно грамотної та соціально адаптованої особистості.

Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрованій суті, а саме: «Людина» (пізнання себе, своїх можливостей; здорова і безпечна поведінка); «Людина серед людей» (стандарти поведінки в сім'ї, в суспільстві; моральні норми; навички співжиття і співпраці); «Людина в суспільстві» (громадянські права та обов'язки як члена суспільства. Пізнання свого краю, історії, символів держави. Внесок українців у світові досягнення); «Людина і світ» (толерантне ставлення до різноманітності світу людей, культур, звичаїв); «Людина і природа» (пізнання природи; взаємозв'язок об'єктів і явищ природи; рукотворний світ людини; відповідальна діяльність людини у природі; роль природничих знань і технологій у житті людини; залежність між діяльністю людини і станом довкілля).

Типова навчальна програма дає змогу вчителеві самостійно обирати й формувати інтегрований та автономний спосіб подання змісту із освітніх галузей Стандарту, добирати дидактичний інструментарій, орієнтуючись на індивідуальні пізнавальні запити і можливості учнів (рівень навченості, актуальні стани потреб, мотивів, цілей, сенсорного та емоційно-вольового розвитку).

Особливого значення у дидактико-методичній організації навчання надається його зв'язку з життям, з практикою застосування здобутих уявлень, знань, навичок поведінки в життєвих ситуаціях. Педагогічна стратегія, яка опиралась на наслідувальні механізми у розвитку пізнавальних процесів молодших школярів, і передбачала пріоритетне використання зразків, алгоритмів, поетапного контролю й корекції, збагачується полісенсорним підходом, що зумовлює дослідницьку поведінку учнів, сприйняття ними властивостей і якостей предметів і явищ природного і соціального оточення, спрямовуються у сферу пошукової діяльності.

Можливі засоби інтеграції в процесі реалізації програми «Я досліджую світ» передбачають включення учнів в практику виконання різноманітних завдань дослідницького характеру, як от:

- дослідження-розпізнавання;

- дослідження-спостереження;

- дослідження-пошук.

Інформатична освітня галузь
Інформатика

Інформатична освітня галузь починає реалізуватися з 2-го класу. Метою навчання інформатиці є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій, формування інформатичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- формування в учнів уявлення про роль інформаційно-комунікаційних технологій у житті людини;

- формування вмінь описувати об’єкти реальної та віртуальної дійсності різноманітними засобами подання інформації;

- формування початкових навичок інформаційної діяльності, зокрема вмінь опрацьовувати текстову та графічну інформацію;

- формування у дітей початкового досвіду використання комп’ютерної техніки для розв’язування навчальних, творчих і практичних задач;

- розвиток логічного, алгоритмічного, творчого та об’єктно-орієнтованого мислення учнів.

За результатами формування предметної компетентність випускники початкової школи повинні використовувати початкові знання вміння та навички для: доступу до інформації (знання де шукати і як отримувати інформацію); опрацювання інформації; перетворення інформації із однієї форми в іншу; створення інформаційних моделей; оцінки інформації за її властивостями. Програма побудована лінійно-концентрично (з горизонтальним поглибленням).

Предмет інформатика виокремлений із інтегрованого курсу Я досліджую світ і читається як окремий предмет у 2 класі (іншим вчителем)

Інформатична освітня галузь реалізується відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Мінітерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002р. № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністертва освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки № 401 від 08.04.2016) 2 клас (кількість – 22 учні) ділиться на 2 групи під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів (за умови не менше 8 учнів у групі).

Технологічна освітня галузь
Дизайн і технології

Зміст технологічної освітньої галузі реалізовується через інтегрований курс «Дизайн і технології».

Метою навчання дизайну і технологій є розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та проєктно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем у взаємодії з іншими, культурного й національного самовираження.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- формування допитливості, цілісного уявлення про матеріальне і нематеріальне виробництво;

- виховання естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу в праці, декоративно-ужитковому мистецтві;

- набуття досвіду поетапного створення корисних і естетичних виробів у партнерській взаємодії: від задуму до його втілення в матеріалах;

- вироблення навичок раціонального використання матеріалів, безпечного застосування традиційних та сучасних технологій;

- формування культури праці, прагнення удосконалювати процес і результати проєктно-технологічної діяльності, свій життєвий простір.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за такими змістовими лініями: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проєктування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

Навчальний матеріал вибудовується навколо актуальних освітніх тем, розв'язання життєвих проблем, встановлення взаємозв'язків з іншими освітніми галузями.

Мистецька освітня галузь

Мистецтво

Метою навчання мистецтва у школі є всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- розвиток почуттєвої сфери учнів, набуття ними досвіду емоційноестетичних переживань;

- пробудження інтересу до пізнання творів різних видів мистецтва; виховання гордості за здобутки рідного мистецтва й поваги до творчості інших етносів та народів;

- формування умінь художнього сприймання, аналізу художньої мови та оцінювання творів мистецтва відповідно до вікових можливостей з використанням мистецької термінології;

- оволодіння способами художньо-творчої діяльності в різних видах мистецтва, комунікації з іншими в художній творчості;

- формування елементарних умінь застосування цифрових технологій у мистецькій творчості і презентації здобутів;

- розвиток мистецьких здібностей, здатності самовираження й керування власними емоційними станами через мистецтво та різні види художньої творчості;

- формування здатності встановлювати асоціації між видами мистецтва; між мистецтвом і явищами довкілля;

- досягнення усвідомлення значення мистецтва в житті людини;

- виховання культури глядача-слухача;

- формування здатності об'єктивно оцінювати творчі здобутки свої та інших.

Реалізація поставленої мети і завдань здійснюється за змістовими лініями: «художньо-творча діяльність», «сприймання та інтерпретація мистецтва», «комунікація через мистецтво», які окреслюють одну з моделей досягнення загальних цілей освітньої галузі та розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Мистецька освітня галузь реалізується через інтегровані предмети вивчення за окремими видами мистецтва: «*Музичне мистецтво»*, «*Образотворче мистецтво»,* де відбудеться реалізації упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі.

Фізкультурна освітня галузь
Фізична культура

Метою навчання фізичної культури є всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

– виховання в молодших школярів розуміння значущості занять фізичними вправами, спортивними іграми як важливого засобу зміцнення здоров'я, отримання задоволення, гартування тіла та характеру, самовираження, соціальної взаємодії у процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;

– формування в учнів здатності володіння різними способами рухової діяльності, виконання фізичних вправ; уміння грати в рухливі та спортивні ігри за спрощеними правилами;

– розвиток в молодших школярів здатності встановлювати причинно-наслідкові зв'язки позитивних та негативних чинників щодо стану свого здоров'я та фізичного розвитку;

– використовувати різні способи пошуку корисної інформації у довідникових джерелах, у тому числі за допомогою інформаційно-комунікативних технологій і критичного мислення;

– формування в учнів здатності творчо застосовувати набутий досвід з фізичної культури, використовувати сили природи для зміцнення здоров'я та фізичного вдосконалення;

– розвиток в молодших школярів здатності використовувати навички самоконтролю і самооцінювання свого фізичного стану, дотримуватися санітарно-гігієнічних правил та безпечної поведінки в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;

– розвиток в учнів здатності спілкуватися і взаємодіяти з дорослими й однолітками, співпрацювати та досягати спільних командних цілей у процесі спортивно-ігрової діяльності, використовувати термінологічний апарат з фізичної культури рідною мовою під час фізкультурно-оздоровчої діяльності;

– виховання в молодших школярів емоційно-ціннісного ставлення до занять фізичною культурою та спортом, здатності добирати фізичні вправи для розвитку фізичних якостей з урахуванням індивідуальних можливостей, бажання керуватися правилами безпечної і чесної гри, уміння боротися, вигравати і програвати; формування зацікавленості досягненнями українських спортсменів на Олімпійських іграх та інших спортивних змаганнях.

Зазначена мета і завдання реалізуються за такими змістовими лініями: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин, у – 2-х класах – 40 хвилин.

Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688) години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний час, передбачений на варіативну складову використовується на підсилення вивчення української мови у 1-2 класі.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту». У 2021/2022 н.р. наповнюваність першого класу складає 20 учнів, наповнюваність другого класу- 22 учні.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного

самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов’язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних

ситуаціях, пов’язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного 3 здоров’я і збереження здоров’я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту») з урахуванням досягнень попереднього етапу розвитку здобувачів освіти.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров’я.

Основними формами організації освітнього процесу є:

- різні типи уроку з використанням інтерактивних методів навчання,

- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- спектаклі,
- квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час,
- дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти,
- сюжетно-рольові ігри,
- інсценізації,
- моделювання,
- ситуаційні вправи,
- дитяче волонтерство тощо.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації освітньої програми вчителі використовують внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до Закону України «Про загальну ссередню оссвіту» та ґрунтується на принципах дитино центризму, об'єктивності, доброчесності, справедливості, неупередженості, сисстематичності. Критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, чіткості, прозорості, відкритості, доброзичливості.

Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції, готовність учня/учениці застосування знання в навчальних итуаціях

Результат оцінювання особистіних надбань учня/учениці об'єктивних результатів навчання у 1-2 клаах – вербальною оцінкою.

Формувальне оцінювання спрямовують на з'яссування індивідуальних проблем в опануванні учнем програмовим матеріалом та запобігання утруднень на подальших етапах навчання. Задля цього вчитель здійснює постійне спостереження за динамікою якостей учня/учениці.За потреби коригує навчальний поступ учня/учениці.Результат формувального

оцінювання вчитель виражає вербальною оцінкою учнів, що характеризує процес навчання та досягнення учнів.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування проводяться моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Освітня програма початкової освіти Тарашанської ЗОШ І – ІІІ ступенів передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми початкової освіти забезпечує всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

ІІ.Загальне положення

освітньої програми

Тарашанської ЗОШ І-ІІІ ст.

Закладуизагальної середньої освіти

І ступеня (3-4 класи)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ТАРАШАНСЬКОЇ ЗОШ І СТУПЕНЯ (ПОЧАТКОВА ОСВІТА, 3-4 КЛАСИ) РОЗРОБЛЕНА НА ОСНОВІ ТИПОВОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ І СТУПЕНЯ, НА ВИКОНАННЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ОСВІТУ»; «ПРО ЗАГАЛЬНУ СЕРЕДНЮ ОСВІТУ»; КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ (СХВАЛЕНА РОЗПОРЯДЖЕННЯМ КАБІНЕТУ МІНІТРІВ УКРАЇНИ ВІД 14.12.2016 Р. №988-Р «ПРО СХВАЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ РЕФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА2НА ПЕРІОД ДО 2029 РОКУ, ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ, ЗАТВЕРДЖЕНОГО ПОСТАНОВОЮ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 21.02.2018 №87 ТА «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ВІД 21.08.2019 № 688); НА ОСНОВІ ТИПОВИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ЗГІДНО НАКАЗУ ММОН УКРАЇНИ ВІД 08.10.2019 №1273 (3-4 КЛАС); ЛИСТА ТАРАШАНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ № 1537 ВІД 03.09.2021 Р.; ПОСТАНОВИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 09.12.2020 №1236 (ЗІ

ЗМІНАМИ)00 «ПРО ВСТАНОВЛЕННЯ КАРАНТИНУ ТА ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОБМЕЖУВАЛЬНИХ ПРОТИЕПІДЕМІЧНИХ ЗАХОДІВ З МЕТОЮ ЗАПОБІГАННЯ ПОШИРЕННЮ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ ГОСТРОЇ РЕСПІРАТОРНОЇ ХВОРОБИ CJVID – 19, ССПРИЧИНЕНОЇ КОРОНАВІРУСОМ SARS – COV – 2№; ПОТАНОВИ ГОЛОВНОГО ДЕРЖАВНОГО САНІТАРНОГО ЛІКАРЯ УКРАЇНИ ВІД 26.08.2021 № 9 «ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПРОТИЕПІДЕМІЧНИХ ЗАХОДІВ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ НА ПЕРІОД КАРАНТИНУ У ЗВ'ЯЗКУ З ПОШИРЕННЯМ КОРОНАВІРУССНОЇ ХВОРОБИ (COYID-19)"; ЛИСТ КОМУНАЛЬНОЇ УСТАНОВИ «ГЛИБОЦЬКОГО ЦЕНТРУ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ» ВІД 02.09.2021 РОКУ ЗА № 106.

Освітня програма початкової освіти (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання у початковій школі, визначених Державним стандартом початкової освіти .

- загальний обсяг навчального навантаження,
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та/або предметів і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення (за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Савченко О.Я.);
- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу ;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 1610 годин/навчальний рік:
для 3-х класів – 805 годин/навчальний рік,
для 4-х класів – 805 годин/навчальний рік

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу загальної середньої освіти І ступеня (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план початкової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти через структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

У Тарашанській ЗОШ І – ІІІ ст. передбачено варіант навчального плану початкової школи для 3-4 класу, який відповідає типовій освітній програмі, розробленій під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженій наказом Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти». Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на підсилення вивчення української мови у 3 і 4 класі.

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей

Освітню програму загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 4 для І ступеня укладено за основними освітніми галузями.

Мовно-літературна, у тому числі:

Українська мова та література

Іншомовна освіта

Математична

Природнича

Громадянська та історична

Технологічна

Інформатична

Соціальна і здоров'язбережувальна

Мистецька

Фізкультурна

Компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі забезпечує формування всіх ключових компетентностей.

Для кожної освітньої галузі визначено мету та загальні результати навчання здобувачів освіти в цілому. За ними впорядковано обов'язкові результати навчання здобувачів освіти, які є основою для їх подальшого навчання на наступних рівнях загальної середньої освіти.

У освітній програмі (3-4 класи) **мовно-літературну галузь** структуровано через впровдження навчальних предметів «Українська мова», «Літературне читання».

Мовно-літературна освітня галузь
Українська мова

Мета – формування мотивації вивчення української мови; розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності; формування комунікативної та інших ключових компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; розвиток логічного, критичного та образного мислення, мовленнєво-творчих здібностей; формування готовності до вивчення української мови в гімназії.
Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

– виховання в учнів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до української мови, формування пізнавального інтересу до рідного слова, прагнення вдосконалювати своє мовлення;

– розвиток зв'язного мовлення, уяви, пізнавальних здібностей, логічного, критичного та образного мислення школярів;

– формування повноцінної навички письма, уміння брати участь у діалозі, створювати короткі усні й письмові монологічні висловлення;

– дослідження мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;

– залучення молодших школярів до практичного застосування умінь з різних видів мовленнєвої діяльності в навчальних і життєвих ситуаціях.

Реалізація зазначених мети і завдань здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Взаємодіємо усно», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища».

На вивчення української мови в 3 і 4 класах виділено по 122 години (3,5 години на тиждень). На підсилення вивчення української мови виділено з варіативної складової 1 годину, тому реалізація мовно-літературної галузі буде виконуватися – 8 годин а саме 4 год. літературне читання і 4 год. української мови на тиждень.

Мовно-літературна освітня галузь
Літературне читання

Мета – розвиток особистості молодшого школяра засобами різних видів читацької діяльності; формування читацької, комунікативної та інших ключових компетентностей; збагачення емоційно-ціннісного, естетичного, соціального та пізнавального досвіду; розвиток образного, критичного і логічного мислення та літературно-творчих здібностей; формування готовності до вивчення української та зарубіжної літератури в освітньому закладі ІІ ступеня.

Досягнення мети передбачає розв'язання таких **завдань:**

- ознайомлення учнів з дитячою літературою різної тематики і жанрів;

- формування в учнів повноцінної навички читання як універсального інструменту функціональної грамотності;

- розвиток інтересу і здатності до самостійної читацької діяльності для задоволення різних потреб читача;

- формування умінь опрацьовувати художні, науково-художні тексти;

- оволодіння прийомами структурно-смислового і образного аналізу текстів різних видів;

- розвиток образного, критичного, логічного мислення та мовлення;

- формування умінь самостійної роботи з різними видами і джерелами інформації;

- формування прийомів роботи з дитячою книжкою, періодичною, довідковою літературою;

- формування вмінь безпечного і критичного використання медіапродукції, здатності створювати медіапродукти і спілкуватися за допомогою медіазасобів;

- розвиток уяви і здатності виявляти себе у різних видах літературно-творчої діяльності.

Відповідно до мети і завдань предмета «Літературне читання» визначено такі ***змістові лінії****: «*Пізнаємо простір дитячого читання»; «Розвиваємо навичку читання, оволодіваємо прийомами розуміння прочитаного»; «Взаємодіємо усно за змістом прослуханого»; «Досліджуємо і

взаємодіємо з текстами різних видів»; «Оволодіваємо прийомами роботи з дитячою книжкою»; «Досліджуємо і взаємодіємо з медіапродукцією»; «Перетворюємо та інсценізуємо прочитане; створюємо власні тексти».

Реалізація змістових ліній програми з літературного читання здійснюється процесі особистісно зорієнтованої розвивальної читацької і комунікативної діяльності учнів. Враховуючи потреби та інтереси молодших школярів у пізнанні світу людей, природи, самопізнанні, залучаючи їх до вдумливого читання найкращих дитячих книжок, текстів, різних видів учитель виховує україномовну особистість, компетентного, критично мислячого читача, який розуміє цінність книги, відчуває красу рідного слова, збагачує свій читацький, мовленнєвий і пізнавальний досвід.

Мовно-літературна освітня галузь
Іноземна мова (англійська)

Головна **мета** навчання іноземної мови (англійської) у початковій школі полягає у формуванні в учнів комунікативної компетенції, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим з віковими можливостями молодших школярів.

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах оволодіння іноземною мовою у контексті міжкультурної парадигми, що передбачає навчання мови народу, який нею спілкується, та ознайомлення з його культурою. Такий підхід зумовлює формування готовності до міжкультурної комунікації у межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених навчальною програмою. На кінець 4-го класу учні досягають рівня А1. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень у кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання.

Завдання полягає у формуванні вмінь:

- здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою;
- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
- здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
- адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів;

- використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;
- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
- висловлювати свої думки, почуття та ставлення;
- ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.

Провідним засобом реалізації вказаної мети є компетентнісний підхід до організації навчання у загальноосвітній школі на основі ключових компетентностей як результату навчання.

Математична освітня галузь
Математика

Метою навчання математики є різнобічний розвиток особистості дитини та світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань:**

- формування в учнів розуміння ролі математики в пізнанні явищ і закономірностей навколишнього світу;
- формування у дітей досвіду використання математичних знань та способів дій для розв'язування навчальних і практичних задач;
- розвиток математичного мовлення учнів, необхідного для опису математичних фактів, відношень і закономірностей;
- формування в учнів здатності міркувати логічно, оцінювати коректність і достатність даних для розв'язування навчальних і практичних задач.

Реалізація мети і завдань **початкового курсу математики** здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

До програми кожного класу подано орієнтовний перелік додаткових тем для розширеного вивчення курсу. Додаткові теми не є обов'язковими для вивчення. Учитель може обрати окремі теми із пропонованих або дібрати теми самостійно з огляду на методичну доцільність та пізнавальні потреби учнів. Результати вивчення додаткових тем не підлягають оцінюванню.

Досвід математичної діяльності застосовується у вивченні інших предметів (освітніх галузей) шляхом використання учнями математичних методів чи інших засобів для пізнання дійсності. Рекомендовано раз на два тижні проводити уроки для організації та виконання міжпредметних навчальних проектів, міні-досліджень тощо.

Природнича, громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна освітні галузі
«Я досліджую світ»

Зазначені освітні галузі реалізовуються в інтегрованому курсі за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузева; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектної діяльності) за активного використання міжпредметних зв’язків, організації різних форм взаємодії учнів. Для розв’язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Метою навчальної програми «Я досліджую світ» є особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Досягнення поставленої мети передбачає розв’язання таких завдань:

- формування дослідницьких умінь, опанування доступних способів пізнання себе та свого організму, предметів і явищ природи і суспільного життя (спостереження, обстеження, дослід, практична робота, вимірювання, систематизація, класифікація, встановлення логічної та часової послідовності подій, критична оцінка побаченого (почутого), встановлення зв’язків і залежностей в природі і суспільстві; між станом довкілля і діяльністю людини, вплив поведінки на здоров’я та безпеку, залежність результату роботи від докладених зусиль; аналіз наслідків ризикованої поведінки);
- виховання активної позиції щодо громадянської і соціально-культурної належності себе і своєї родини до України; інтересу до пізнання історії та природи свого краю і країни; пошани до символів держави, ініціативної патріотичної поведінки у громадських акціях, у відзначенні пам'ятних дат і подій;
- розвиток толерантності у соціальній комунікації, ціннісного ставлення до природи та її пізнання, до приватного життя інших людей, усвідомлення правової відповідальності у ситуаціях застосування норм і правил життя в суспільстві, інші соціальні навички у взаємодії і співпраці в різних видах діяльності;
- створення умов для самовираження учнів у різних видах діяльності, становлення екологічно грамотної та соціально адаптованої особистості.

Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники названих

вище галузей в їх інтегрованій суті, а саме: «Людина», «Людина серед людей», «Людина в суспільстві», «Людина і світ», «Природа», «Людина і природа».

Технологічна освітня галузь
Дизайн і технології

Зміст технологічної освітньої галузі реалізовується через інтегрований курс «Дизайн і технології».

Мета - цілісний розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та проєктно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем, культурного й національного самовираження.

Досягнення мети передбачає виконання таких завдань:

- формування допитливості, цілісного уявлення про матеріальне і нематеріальне виробництво;
- сприяння розвитку естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу в праці, декоративно-ужитковому мистецтві;
- набуття досвіду поетапного створення корисних і естетичних виробів у партнерській взаємодії: від задуму до його втілення в різних матеріалах;
- вироблення навичок раціонального використання матеріалів, безпечного застосування традиційних та сучасних технологій;
- формування культури праці, прагнення удосконалювати процес і результати проектно-технологічної діяльності, свій життєвий простір.

Реалізація мети і завдань інтегрованого курсу «Дизайн і технології» здійснюється за змістовими лініями, які відображають структуру розвитку особистості та завершеного циклу проектно-технологічної діяльності: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проектування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

Програма надає можливість розв'язувати реальні життєві проблеми, реалізовувати інтегративні та творчі можливості проєктно-технологічної діяльності, встановлювати взаємозв'язки з іншими освітніми галузями, співпрацювати з експертами різних професійних сфер за межами школи.

Навчальний матеріал вибудовується навколо актуальних освітніх тем. Розподіл навчальних годин за темами, добір об'єктів проєктно-технологічної діяльності вчитель визначає самостійно, враховуючи умови навчання та педагогічну доцільність.

Інформатична освітня галузь
Інформатика

Метою інформатичної освітньої галузі є формування у здобувача освіти інформаційно-комунікаційної та інших ключових компетентностей, здатності до розв'язання завдань з використанням цифрових пристроїв та

інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку критичного, аналітичного, синтетичного, логічного мислення, реалізації творчого потенціалу, формування активної, відповідальної, безпечної та етичної діяльності в інформаційному суспільстві.

Головними завданнями **є** формування умінь:

- знаходити та опрацьовувати інформацію із використанням пошукових систем;
- створювати інформаційні об'єкти та опрацьовувати їх у програмних середовищах;
- здійснювати індивідуальну й колективну діяльність в інформаційному середовищі;
- критично оцінювати інформацію для розв’язання життєвих проблем;
- дотримуватися етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії;
- дотримуватися правил безпечної роботи з комп’ютерними пристроями.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за змістовими лініями «Інформація. Дії з інформацією», «Комп’ютерні пристрої для здійснення дій із інформацією», «Об’єкт. Властивості об’єкта», «Створення інформаційних моделей. Змінення готових. Використання» «Алгоритми»

Курс розрахований на 105 годин: по 35 годин у кожному класі з розрахунку 1 година на тиждень.

Інформатична освітня галузь реалізується відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Мінітерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002р. № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністертва освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки № 401 від 08.04.2016) 3 клас (кількість – 16 учнів) ; 4 клас(кількість – 19 учнів) ділиться на 2 групи під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп’ютерів (за умови не менше 8 учнів у групі).

Оцінювання якості підготовки здобувачів освіти з предмету здійснюється в таких аспектах:

1) рівень володіння теоретичними знаннями;

2) здатність до застосування вивченого матеріалу у практичній діяльності;

3) свідоме та відповідальне ставлення до етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії;

4) вміння співпрацювати;

5) використання матеріалу із повсякденного життя, навчальних предметів;

6) свідоме знання правил безпечної праці

Мистецька освітня галузь
Мистецтво

Мистецька освітня галузь реалізовується через предмети вивчення за окремими видами мистецтва: музичне мистецтво, образотворче мистецтво за умови реалізації упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі та інтегрування навчального змісту.

Метою навчання мистецтва у школі є всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- розвиток почуттєвої сфери учнів, набуття ними досвіду емоційно-естетичних переживань, формування мистецьких уподобань та особистісних художніх цінностей;

- поглиблення мотивації до пізнання творів вітчизняного і зарубіжного мистецтва;

- виховання гордості за здобутки рідного мистецтва та толерантного ставлення до мистецтва інших етносів і народів;

- формування умінь художнього сприймання, аналізу художньої мови

та оцінювання творів мистецтва, аргументування думки відповідно до вікових можливостей з використанням мистецьких термінів;

- оволодіння способами художньо-творчої діяльності в різних видах мистецтва, комунікації з іншими в художній творчості;

- досягнення розуміння учнями можливостей цифрових технологій щодо їх застосування в мистецькій творчості;

- розвиток здатності самопізнання і самовираження, керування власними емоційними станами через мистецтво і різні види художньої творчості; розвиток креативності й мистецьких здібностей;

- формування здатності встановлювати зв’язок між видами мистецтва, між мистецтвом та іншими сферами знання (літературою, математикою, знаннями про природу, історію тощо); мистецтвом і явищами довкілля;

- усвідомлення значення мистецтва в житті людини та художнього пізнання для власної успішності;

- формування культури глядача-слухача;

- соціалізація учнів через мистецтво, формування здатності об'єктивно оцінювати творчі здобутки свої та інших.

Відповідно до зазначених мети і завдань виокремлено змістові лінії: «художньо-творча діяльність», «сприймання та інтерпретація мистецтва», «комунікація через мистецтво», які розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Фізична освітня галузь
Фізична культура

Метою навчання фізичної культури є всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

– виховання в молодших школярів розуміння значущості занять фізичними вправами, спортивними іграми як важливого засобу зміцнення здоров'я, отримання задоволення, гартування тіла та характеру, самовираження, соціальної взаємодії у процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;

– формування в учнів здатності володіння різними способами рухової діяльності, виконання фізичних вправ; уміння грати в рухливі та спортивні ігри за спрощеними правилами;

– розвиток в молодших школярів здатності встановлювати причинно-наслідкові зв'язки позитивних та негативних чинників щодо стану свого здоров'я та фізичного розвитку;

– використовувати різні способи пошуку корисної інформації у довідникових джерелах, у тому числі за допомогою інформаційно-комунікативних технологій і критичного мислення;

– формування в учнів здатності творчо застосовувати набутий досвід з фізичної культури, використовувати сили природи для зміцнення здоров'я та фізичного вдосконалення;

– розвиток в молодших школярів здатності використовувати навички самоконтролю і самооцінювання свого фізичного стану, дотримуватися санітарно-гігієнічних правил та безпечної поведінки в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;

– розвиток в учнів здатності спілкуватися і взаємодіяти з дорослими й однолітками, співпрацювати та досягати спільних командних цілей у процесі спортивно-ігрової діяльності, використовувати термінологічний апарат з фізичної культури рідною мовою під час фізкультурно-оздоровчої діяльності;

– виховання в молодших школярів емоційно-ціннісного ставлення до занять фізичною культурою та спортом, здатності добирати фізичні вправи для розвитку фізичних якостей з урахуванням індивідуальних можливостей, бажання керуватися правилами безпечної і чесної гри, уміння боротися, вигравати і програвати; формування зацікавленості досягненнями українських спортсменів на Олімпійських іграх та інших спортивних змаганнях.

Зазначена мета і завдання реалізуються за такими змістовими лініями: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 3-4-х класах - 40 хвилин.

Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688) години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний час, передбачений на варіативну складову може використаний на предмети інваріантної складової, на проведення підсиленого вивчення української мови. Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається закладом загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону (побутова румунська мова у більше половини загальної кількоті учнів школи), рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах школи..

Гранична наповнюваність класів встановлюється і дотримується відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

1 клас - 20
2 клас - 22
3 клас - 16
4 клас - 19

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

- вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність

безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

- навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
    - культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
    - підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими людьми.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми за навчальним планом 3-4 класу рекомендується вчителям використовувати внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

У 3-4 класах пріоритетними залишаються завдання створення освітнього середовища для реалізації інтегративного підходу до компетентнісного орієнтованого навчання, забезпечення умов для взаємодії учасників

освітнього процесу на заадах педагогіки партнерства та в умовах психологічної комфортності.

Водночас необхідно враховувати, що учні другого циклу розпочинають освітній процес із зменшенням у ньому частки ігрових методів відносно проблемно-пошукових, дослідницьких та інших методів навчання. Ця особливість зумовлює вчителя творити для учня ситуацію самостійного вибору, вияву відповідальності, критичної оцінки й сміливості у прийнятті рішень, здатності вирішувати проблеми.

Задля збереження наступності з попередніми адаптаційно-ігровим циклом навчання рекомендовано навчальний день учнів 3-4 класів розпочинати ранковою зустріччю з дотриманням методики її проведення.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Основними формами організації освітнього процесу є:

- різні типи уроку з використанням інтерактивних методів навчання,
- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- спектаклі,
- квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час,
- дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти,
- сюжетно-рольові ігри,
- інсценізації,
- моделювання,
- ситуаційні вправи,
- дитяче волонтерство тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального

характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачено у 3-4 класах вербально/рівнево (вибрано і схвалено педагогічною радою школи): за умов вербального оцінювання, якщо результат навчання сформовано, його позначають ✔; якщо результат ще формується, позначень не роблять/за умов рівневого оцінювання рівень результату навчання позначають буквою – В (високий)/ Д(достатній)/(середній)/П(початковий).

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Рамка оцінювання результатів навчання учнів 1-4 клаів

Тарашанської ЗОШ І – ІІІ ступенів

Рівень результатів навчання	**Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці**
Виокий	Учень / учениця виконує навчальні завдання на продуктивно творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової)навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: - визначає самостійно об’єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх ьа взаємопов’язані з ним об’єкти; - характеризує об’єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості; установлює

	причинно-наслідкові зв’язки між об’єктами; класифікує об’єкти; - застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; - знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює достовірність інформації; перетворює почуту/побачену/ прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму)/текстову; - прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби сставить запитання, що сстосуються об’єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущенням, робить висновок про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії.
Достатній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: - визначає самостійно об’єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх самостійно ; - називає самостійно істотні ознаки об’єктів, визначає спільні й відмінні осснаки, властивості об’єктів; угруповує об’єкти; установлює причинно-наслідкові зв’язки між об’єктами; - затоовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей4 - знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову; - пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій;дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об’єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими

	способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки
Середній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльноті у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: - визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнення завдання; - називає істотні ознаки об'єктів , установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками; - відтворює начальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату; - знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя; - комебнтує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату; визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення/виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.
Початковий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількаразового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій: - розпізнає і називає об'єкти, про які йдетья в завданнях, за наданими орієнтирами; - називає окремі ознаки об'єктів; - відтворює окремі операції навчальних дій длч досягненнч результату, зокрема копіює зразок; - знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром(малюнком, ключовим

	словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/прочитаної інформації усно/за допомогою малюнка; - коментує окремі операції короткими репліками на основі пропонованих запитань; співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/неправильність результату.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування проводяться моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Освітня програма початкової освіти Тарашанської ЗОШ І – ІІІ ступенів передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми початкової освіти ЗОШ № 4 забезпечує всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

ІІІ. Загальне положення освітньої програми Тарашанської ЗОШ І – ІІІ ст. закладу загальної середньої освіти ІІ ступеня

Освітня програма Тарашанської ЗОШ І – ІІІ ступенів ІІ ступеня (базова середня освіта) розроблена на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня, розробленої на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018р. №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня»; навчальний план складено на 2021/2022 н.р.:

- для 5-7 класів – за Типовими освітніми програмами закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 (таблиця 1);
- для 8-9 класу – за Типовими освітніми програмами закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 (таблиця 8)

Освітня програма базової середньої освіти (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натепер подані в рамках навчальних планів (таблиці додаються);
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, затверджених наказом МОН України від 07.06.2017 року №804 та від 23.10.2017 року №1407, перелік яких наведено в таблиці (додається); пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН України;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою;
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та/або предметів, дисциплін, логічну послідовність їх вивчення;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5897,5 годин/навчальний рік:
для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік;
для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік;
для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік;
для 8-х класів – 1260 годин/навчальний рік;
для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах Тарашанської ЗОШ І – ІІІ ст. ІІ ступеня (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти, незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається Тарашанською ЗОШ І – ІІІ ст. самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладу освіти.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- підсилення предметів інваріантної складової , а саме української мови у 5-7 класах.. Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується заступником директора. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години;

- поглибленого вивчення української мови у 8-9 класі
- запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, чи світоглядного спрямування, допрофільну підготовку;
- індивідуальні заняття та консультації.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани Тарашанької ЗОШ І – ІІІ т. містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів цієї освітньої програми.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» закладом освіти сформовано самостійно з варіативних модулів відповідно до статевовікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). Так, у Тарашанській ЗОШ І ІІІ ст. за рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів можливе враховування результатів їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх

навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	**Ключові компетентності**	**Компоненти**
1	Спілкування державною (і рідною - у разі відмінності) мовами	***Уміння:*** ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. ***Ставлення:*** розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. ***Навчальні ресурси:*** означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	***Уміння:*** здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних

		текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. ***Ставлення:*** критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. ***Навчальні ресурси:*** підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	***Уміння:*** оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об’єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв’язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. ***Ставлення:*** усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. ***Навчальні ресурси:*** розв'язування математичних задач, і обов’язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації

4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	***Уміння:*** розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. ***Ставлення:*** усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях ***Навчальні ресурси:*** складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	***Уміння:*** структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. ***Ставлення:*** критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. ***Навчальні ресурси:*** візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	***Уміння:*** визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. ***Ставлення:*** усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.

		Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	***Уміння:*** генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. ***Ставлення:*** ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. ***Навчальні ресурси:*** завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	***Уміння:*** висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. ***Ставлення:*** ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. ***Навчальні ресурси:*** завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	***Уміння:*** грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики

		спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). ***Ставлення:*** культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. ***Навчальні ресурси:*** математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	***Уміння:*** аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. ***Ставлення:*** усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. ***Навчальні ресурси:*** навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про

суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети - виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	**Коротка характеристика**
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності

	і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст - бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров’я (текстові завдання, пов’язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов’язані із ризиками для життя і здоров’я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв’язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірці його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв’язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних

зв’язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров’я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбіновані уроки.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі,

брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемні урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних

вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання **системи внутрішнього забезпечення** якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Передбачені результати базової середньої освіти

Освітня програма Тарашанської ЗОШ І – ІІІ ст. базової середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми Тарашанської ЗОШ І–ІІІ ст. базової середньої освіти забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності, як-от: здатність спілкуватися державною та іноземними мовами, математичної грамотності й обізнаності у галузі природничих наук, техніки і технологій, готовності використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності, уміння вчитися впродовж життя, здатності до соціальної комунікації й активності, життя в громадянському суспільстві, володіння навичками підприємницької діяльності, загальнокультурної й екологічної грамотності та готовності до здорового способу життя та інших компетентностей передбачених стандартом освіти.

На реалізацію мети діяльності загальноосвітньої школи при складанні навчального плану використано таблиці до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня, які у повному обсязі включають інваріантну частину, сформовану на державному рівні, та варіативну частину, у якій передбачені предмети та курси за вибором, факультативні, індивідуальні та групові заняття відповідно освітніх потреб учнів.

Класи	**№ наказу**	**№ таблиці до наказу, назва**
5,6,7	Від 20.04.2018 №405 Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня	Таблиця 1 Навчальний план закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання
8-9	Від 20.04.2018 №405 Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня	Таблиця 8 Навчальний план класів з поглибленим вивченням окремих предметів

Мова навчання – **державна українська**.

З метою надання рівного доступу для здобуття освіти у закладі за потреби при наявності учнів з ООП) можуть розпочати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Інваріантна складова навчальних планів в 5-9 класах забезпечує реалізацію змісту шкільної освіти на рівні Державного стандарту базової загальної середньої освіти.

Згідно з рішенням педагогічної ради від 31.08.2021 року (протокол №_) з метою набуття учнями:

- підсилення вивчення української мови у 5-7 класі;
- задля вивчення мовленнєвих та комунікативних навичок введено факультатив «Усна народна творчість» в 5-6 класах;
- курсу за вибором «Українознавство» у 5-7;8-9 класах;
- факультативний курс «Християнська етика в українській культурі» у 5-7 ; 8-9 класах;
- факультативний курс «Синтаксис простого та простого ускладненого речення» у 8-му класі.

IY. Загальне положення

освітньої програми
Тарашанської ЗОШ І-ІІІ ст.
Закладу загальної середньої освіти
ІІІ ступеня
(10-11 класи)

Освітня програма Тарашанської ЗОШ І–ІІІ ступенів ІІІ ступеня (профільна середня освіта) створена на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня, розробленої на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня»(у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464).

На виконання Закону України «Про освіту» (стаття 12) у закладі учні отримують академічне профільне навчання на основі поєднання змісту освіти, визначеного стандартом профільної середньої освіти, і поглибленого вивчення окремих предметів (Історія України, Всесвітня історія) з урахуванням здібностей та освітнії потреб здобувачів з орієнтацією на продовження навчання на вищих рівнях освіти, а зокрема до підготовки до ЗНО.

Освітня програма Тарашанської ЗОШ І – ІІІ ст. профільної середньої освіти (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчальних планів для 10-х класів (таблиці 2,3);
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, затверджених наказами МОН України від 23.10.2017 року №1407 та від 24.11.2017 року №1539, перелік яких наведено в таблиці (10-11 класи); пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей, педметів, дисциплін, логічну послідовність їх вивчення;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік:

- для 10-го класу – 1330 годин/навчальний рік,
- для 11-го класу – 1330 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані ЗОШ № 4 ІІІ ступеня (10 клас, 11 клас) (далі – навчальний план).

Навчальний план для 10-х, 11-ого класів Тарашанської ЗОШ І – ІІІ ст. розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2021 року. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на індивідуальні заняття.

Навчальний план для 10, 11 класів складено за другою таблицею організації освітнього процесу, який містить перелік базових предметів, що включає окремі предмети суспільно-гуманітарного циклу.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку учнями 10-х класів обрано два предмети (три години, передбачені на вибірково-обов'язкові предмети діляться між двома обраними предметами), а саме 1,5 година - «Інформатика» та 1,5 години «Мистецтво». Із запропонованого переліку учнями 11-ого класу обрано два предмети (три години, передбачені на вибірково-обов'язкові предмети діляться між двома обраними предметами), а саме 1,5 години - «Інформатика» та 1,5 година «Мистецтво».

Частина навчальних годин навчального плану призначена для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі. Профіль навчання сформовано закладом з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;

- профільні предмети: 10 клас (історичний профіль: «Історія України» - 3 години, «Всесвітня історія» - 3 години);

- профільний предмет: 11 клас (історичний профіль: «Історія України» - 3 години, «Всесвітня історія» - 3 години).

Рішення про розподіл годин для формування профілю навчання, прийнято на засідання педагогічної ради від 31.08.2021 року (протокол № _), враховуючи освітні потреби учнів, регіональні особливості, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу.

У навчальному плані Тарашанької ЗОШ І – ІІІ ст. ураховано, що:

- профіль навчання передбачає можливість вивчення профільних предметів з однієї а саме історичної освітньої галузі;
- кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених навчальним планом закладу освіти на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, рекомендованих на профільні предмети.

Варіативна складова у навчальному плані реалізується через вивчення:

- факультативного курсу «Українознавство»;
- факультативного куру «Культура добросусідства»;
- факультативний курс «Голодомор в 32-33 р.р. в Україні:історія, уроки на майбутнє»;
- факультативний курс «Історія голокосту»;
- факультативний курс»Школа подружнього життя»
- додано дадаткові години для якісної грунтовної підготовки до ЗНО з математики на індивідуальні та групові заняття (10-ті класи - 1 год., 11-й клас - 1 годину);
- на викладання предмету Захист України виділено з варіативної компоненти по 0,5 год. на вичитку програми у 10-11 класі, що складає по 2 год.

Для недопущення перевантаження учнів буде враховуватись їхнє навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). При оцінюванні учнів, дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (фізична культура та ін.) у позашкільних закладах за рішенням педагогічної ради.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	**Ключові компетентності**	**Компоненти**
1	Спілкування державною (і рідною - у разі відмінності) мовами	***Уміння:*** ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. ***Ставлення:*** розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. ***Навчальні ресурси:*** означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	***Уміння:*** здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних

		текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. ***Ставлення:*** критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. ***Навчальні ресурси:*** підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	***Уміння:*** оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об’єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв’язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. ***Ставлення:*** усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. ***Навчальні ресурси:*** розв'язування математичних задач, і обов’язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації

4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	***Уміння:*** розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. ***Ставлення:*** усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях ***Навчальні ресурси:*** складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	***Уміння:*** структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. ***Ставлення:*** критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. ***Навчальні ресурси:*** візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	***Уміння:*** визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. ***Ставлення:*** усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.

		Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	***Уміння:*** генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. ***Ставлення:*** ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. ***Навчальні ресурси:*** завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	***Уміння:*** висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. ***Ставлення:*** ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. ***Навчальні ресурси:*** завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	***Уміння:*** грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики

		спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). ***Ставлення:*** культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. ***Навчальні ресурси:*** математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	***Уміння:*** аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. ***Ставлення:*** усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. ***Навчальні ресурси:*** навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню

в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети - виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	**Коротка характеристика**
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів

	якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірці його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес

учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію, на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються

теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 10-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Передбачені результати профільної середньої освіти

Освітня програма Тарашанської ЗОШ І – ІІІ ст. профільної середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми Тарашанської ЗОШ І –ІІІ ст. профільної середньої освіти забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності, а саме: здатність спілкуватися державною та іноземними мовами, математичної грамотності й обізнаності у галузі природничих наук, техніки і технологій, готовності використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності, уміння вчитися впродовж життя, здатності до соціальної комунікації й активності, життя в громадянському суспільстві, володіння навичками підприємницької діяльності, загальнокультурної й екологічної грамотності та готовності до здорового способу життя та інших компетентностей передбачених стандартом освіти.

На реалізацію мети діяльності загальноосвітньої школи при складанні навчального плану використано таблиці до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня, які у повному обсязі включають інваріантну частину, сформовану на державному рівні, та варіативну частину, у якій передбачені предмети та курси за вибором, факультативні, індивідуальні та групові заняття відповідно до профільності та індивідуальних освітніх потреб учнів.

Клас	**№ наказу**	**№ таблиці до наказу, назва**
10	Від 20.04.2018 №408 Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня	Таблиця 2,3 Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти
11	Від 20.04.2018 №408 Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня	Таблиця 1,2,3 Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти

Інваріантна складова навчального плану в 10, 11 класах забезпечує реалізацію змісту шкільної освіти на рівні Державного стандарту.

В старшій школі з метою збереження наступності між ступенями навчання продовжується диференціація за напрямками профільного навчання: історичний (навчальний предмет: історія):

Програми, що використовуються

освітньою програмою

Тарашанської ЗОШ І – ІІІ ст.

на 202-2022 навчальний рік

Навчальні програми для учнів закладів освіти І ступеня

(для 1-го класу)

№ з/п	Предмет	Назва програми (автор)	Клас	Видавництво	Рік видання	Гриф
1	Навчання грамоти	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	1	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272
2	Англійська мова	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	1	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272
3	Математика	Типова навчальний план для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	1	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272
4	Я досліджую світ	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	1	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272
5	Дизайн і технології	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	1	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272

6	Музичне мистецтво	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	1	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272
7	Образотворче мистецтво	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	1	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272
8	Фізична культура	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	1	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272

Навчальні програми для учнів закладів освіти І ступеня

(для 2-го класу)

№ з/п	Предмет	Назва програми (автор)	Клас	Видавництво	Рік видання	Гриф
1	Українська мова	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	2	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272
2	Читання	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	2	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272
3	Англійська мова	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	2	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272
4	Математика	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	2	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272

5	Я досліджую світ	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	2	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272
6	Інформатика	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	2	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272
7	Дизайн і технології	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	2	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272
8	Музичне мистецтво	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	2	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272
9	Образотворче мистецтво	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	2	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272
10	Фізична культура	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	2	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1272

Навчальні програми для учнів закладів освіти І ступеня

(для 3-х класів)

№ з/п	Предмет	Назва програми (автор)	Клас	Видавництво	Рік видання	Гриф
1	Українська мова	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	3	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273
2	Літературне читання	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом	3	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273

		Савченко О.Я.				
3	Англійська мова	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	3	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273
4	Математика	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	3	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273
5	Я досліджую світ	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	3	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273
6	Інформатика	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	3	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273
7	Дизайн і технології	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	3	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273
8	Музичне мистецтво	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	3	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273
9	Образотворче мистецтво	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	3	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273
10	Фізична культура	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	3	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273

Навчальні програми для учнів закладів освіти І ступеня

(для 4-го класу)

№ з/п	Предмет	Назва програми (автор)	Клас	Видавництво	Рік видання	Гриф
1	Українська мова	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	4	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273
2	Літературне читання	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	4	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273
3	Англійська мова	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	4	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273
4	Математика	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	3	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273
5	Я досліджую світ	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	4	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273
6	Інформатика	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	4	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273
7	Дизайн і технології	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	3	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273
8	Музичне мистецтво	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	4	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273
9	Образотворче мистецтво	Типова освітня програма для ЗЗСО,	4	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від

		розроблена під керівництвом Савченко О.Я.				08.10.2019 р. № 1273
10	Фізична культура	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	4	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 08.10.2019 р. № 1273

Навчальні програми для учнів закладів загальної середньої освіти

ІІ ступеня

(для 5-9-х класів)

№ з/п	Предмет	Назва програми (автор)	Клас	Видавництво	Рік видання	Гриф
1	Українська мова	УКРАЇНСЬКА МОВА 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	5-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/06/12/1/11.-ukrayinska-mova-onovlena-programa-dlya-5-9-kl.docx	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804 та від 23.10.2017 №1407
2	Українська мова	УКРАЇНСЬКА МОВА 8–9 класи Програма для ЗНЗ (класів) з поглибленим вивченням укр.мови	8-9	Сайт МОН	2013	Наказ Міністерства освіти і науки України від 17.07.2013 №983
2	Українська література	УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних	5-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/06/12/1/1-ukrayinska-literatura-5-	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804 та від 23.10.2017 №1407

		закладів		9.doc		
3	Зарубіжна література	ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	5-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/06/12/1/6-zarubizhna-literatura-5-9.docx	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804 та від 23.10.2017 №1407
5	Історія	Історія України. Всесвітня історія 5–9 класи НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА для загальноосвітніх навчальних закладів	5-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/06/12/1/14.history-5-9.doc	2017 2019	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804 та від 23.10.2017 №1407 Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02. 2019
6	Природознавство	ПРИРОДОЗНАВСТВО 5 клас Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	5	Сайт МОН http://mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/06/12/1/12.prirodoznavstvo.docx	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804 та від 23.10.2017 №1407
7	Правознавство	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	9	Сайт МОН	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804 та від 23.10.2017
8	Математика	МАТЕМАТИКА 5–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	5-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/06/12/1/5-programa-z-matematiki.docx	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804 та від 23.10.2017 №1407
9	Інформат	ІНФОРМАТИКА	5-9	Сайт МОН	2017	Наказ Міністерства освіти і науки

	ика	5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів		http://mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/06/12/1/8-informatika.docx		України від 07.06.2017 №804 та від 23.10.2017 №1407
10	Географія	ГЕОГРАФІЯ 6– 9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	6-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/06/14/3.geografiya-6-9-(2)-08.06..pdf	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804 та від 23.10.2017 №1407
11	Біологія	БІОЛОГІЯ 6–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	6-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/06/12/1/15.biologiya-6-9.docx	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804 та від 23.10.2017 №1407
12	Хімія	ХІМІЯ 7–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	7-8	Сайт МОН http://mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/06/12/1/10-ximiya-7-9.doc	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804 та від 23.10.2017 №1407
13	Фізика	ФІЗИКА 7–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	7-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/06/12/1/7-fizika.doc	2017	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804 та від 23.10.2017 №1407
14	Трудове навчання	ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ 5–9 класи Програма для загальноосвітніх	5-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/06/12/1/2-	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804 та від 23.10.2017

		навчальних закладів		trudove-navchannya-5-9.doc		№1407
15	Фізичне виховання	НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи	5-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/06/12/1/16.-fizichnoyi-kulturi-5-9.doc	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804 та від 23.10.2017 №1407
16	Іноземна мова	Англійська мова	5-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua/content/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0/%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0/programi-inozemni-movi-5-9-12.06.2017.pdf	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 №1407
17	Основи здоров'я	ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я 5 –9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	5-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/06/12/1/13.osnovi-zdorovya.doc	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 №1407
18	Художньо-естетичні дисципліни	МИСТЕЦТВО 5– 9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	5-9	Сайт МОН http://mon.gov.ua/content/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2017/06/12/1/9-mistecztvo-5-9.docx	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 №1407

Навчальні програми для учнів закладів загальної середньої освіти

ІІІ ступеня

(для 10-11-х класів)

№ з/п	Предмет	Назва програми (автор)	Клас	Видавництво	Рік видання	Гриф
1	Українська мова	Українська мова. 10-11 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	10-11	Сайт МОН	2017	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539
2	Українська література	Українська література 10-11 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	10-11	Сайт МОН	2017	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539
3	Зарубіжна література	Зарубіжна література. Рівень стандарту	10-11	Сайт МОН	2017	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539
4	Історія	Всесвітня історія. Профільний рівень. Історія України. Профільний рівень.	10-А	Сайт МОН	2017 2019	Наказ МОН від 23.11.2017 №1407 Та від 21.02.2019
5	Історія	Інтегрований курс «Історія: Україна і світ»	10-Б	Сайт МОН	2019	Наказ МОН від 21.02.2019
6	Історія	Всесвітня історія. Профільний рівень. Історія України. Профільний рівень.	11-А	Сайт МОН	2017 2019	Наказ МОН від 23.11.2017 №1407 Та від 21.02.2019
7	Громадянська освіта	Громадянська освіта (інтегрований курс)	10	Сайт МОН	2017	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017

						№1539
8	Математика	Математика.(Алгебра і початки аналізу та геометрія) Рівень стандарту	10-11	Сайт МОН	2017	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539
9	Інформатика	Інформатика. Рівень стандарту.	10-11	Сайт МОН	2017	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539
10	Географія	Географія. Рівень стандарту	10-11	Сайт МОН	2017	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539
11	Біологія	Біологія і екологія. Рівень стандарту.	10-А	Сайт МОН	2017	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539
12	Біологія	Біологія і екологія. Профільний рівень.	10-Б	Сайт МОН		Наказ МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539
13	Біологія	Біологія і екологія Рівень стандарту.	11-Б	Сайт МОН	2017	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539
14	Хімія	Хімія. Рівень стандарту. 10- 11 класи.	10-11	Сайт МОН	2017	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539
15	Фізика і астрономія	Фізика і астрономія. Рівень стандарту, 10-11 класи.	10-11	Сайт МОН	2017	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539
16	Фізичне виховання	Фізична культура. Рівень стандарту.	10-11	Сайт МОН	2017	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017

						№1539
17	Іноземні мови	Іноземні мови. Рівень стандарту	10-11	Сайт МОН	2017	Наказ МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539

Програми варіативної частини освітньої програми

Тарашанської ЗОШ І-ІІІ ступенів

на 2020-2021 н.р.

№ з/п	Предмет	Назва програми (автор)	Клас	Рік видання	Гриф
1	**Українознавство**	А.Ціпко Т.Бойко С.Бойко О.Газізова	5-11	2020	Лист МОН від 10.08.2020 № 1/11-5310
2	**Християнська етика в українській культурі**	Г.Красікова І.Бех	5-9	2019	Лист МОН від 21.11.2019 № 22.1/12-Г-1096
3	**Усна народна творчість**	О.Береш-Попович, Т.Гнаткович	5-6	2016	Лист МОН від 29.08.2016 № 1/11-11414
4	**Звичаї та обряди українського народу в контексті художньої літератури**	А.В.Ткач Н.М.Клим	8	2016	Лист МОН від 29.08.2016 № 1/11-11414
5	**Синтакси простого і простого ускладненого речення**	Т.Гнаткович О.Калинич О.Береш	8	2019	Лист ІМЗО від 04.07.2019р. № 22.1/12-г-551
6	**Голодомор в 32-33 р.р. в Україні: історія, уроки на майбутнє**	Л.Гриневич К.Баханов	10-11	2017	Лист МОН від 02.08.2017 № 1/11-7721
8	**Історія Голокосту**	І.Щупак В.Майорський	11	2015	Лист ІІТЗО від 20.08.2018 № 22.1/12-Г-800
9	**Школа подружнього життя**	О.В.Олійник	10-11	2019	Лист МОН від 02.12.2019 № 22.1/12-Г-1114
10	**Культура добросусідства**	М.А.Араджіоні	11	2019	Інститут сходознавства ім..А.Ю.Кримського

					НАН України Лист МОН від 07.06.2019 № 22.1/12-Г-334

Додаток 1
до Освітньої програми
Тарашанської ЗОШ І-ІІІ ступенів

Затверджую
Директор
Тарашанської ЗОШ І-ІІІ ступенів
_____С.М. Бойко
«__»_____2021 р.

Навчальний план
Тарашанської ЗОШ І-ІІІ ступенів
1-2 класів з українською мовою навчання

(наказ МОНУ від 18.10.19. № 1272 за програмою О.Я. Савченко)

Освітні галузі	Кількість годин на рік		Предмети	Кількість годин у класах		Разом
	1	2		1	2	
Інваріантний складник						
Мовно-літературна	315	350	Українська мова	7+1	7+1	16
Іншомовна			Англійська мова	2	3	5
Математика	140	140	Математика	4	4	8
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	105	105	Я досліджую світ	3	3	6
Технологічна	35	70	Дизайн і технології	1	1	2
Інформатична			Інформатика		1	1
Мистецька	70	70	Образотворче мистецтво	1	1	2
			Музичне мистецтво	1	1	2
Фізкультурна	105	105	Фізична культура	3	3	6
Усього	770	840		19+3	21+3	48
Варіативний складник						
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	35	35		1	1	

Загальнорічна кількість навчальних годин	805	875		20+3	22+3	42+6
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	20/700	22/770		20	22	-
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	805	875		23	25	48

Додаток 2
до Освітньої програми
Тарашанської ЗОШ І-ІІІ ступенів

Затверджую
Директор
Тарашанської ЗОШ І-ІІІ ступенів
_____С.М. Бойко
«__»_____2021 р.

Навчальний план
Тарашанської ЗОШ І-ІІІ ступенів
3-4 класів з українською мовою навчання

(наказ МОНУ від.08.10.19 № 1273 за програмою О.Я. Савченко)

Назва освітньої галузі /Класи	**Кількість годин на тиждень**		
	3 клас	**4 клас**	**Разом**
Інваріантний складник			
Мовно-літературна, у тому числі:	**10**	**10**	**22**
Українська мова та література	**7+1**	**7+1**	
Англійська мова	**3**	**3**	
Математична	**5**	**5**	**10**
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	**3**	**3**	**6**
Технологічна	**1**	**1**	**4**
Інформатична	**1**	**1**	
Мистецька:	**2**	**2**	**4**
Музичне мистецтво	1	1	
Образотворче мистецтво	1	1	
Фізкультурна	**3**	**3**	**6**
Умього	**25**	**25**	**52**
Варіативний складник			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	**1**	**1**	
Загальнорічна кількість навчальних годин	**26**	**26**	**52**
Гранично допустиме тижневе / річне навчальне навантаження учня	**23/805**	**23/805**	**46/1610**

Додаток 1
до Освітньої програми
Тарашанської ЗОШ І-ІІІ ступенів

Затверджую
Директор
Тарашанської ЗОШ І-ІІІ ступенів
_____С.М. Бойко
«__»_____2021 р.

Навчальний план
Тарашанської ЗОШ І-ІІІ ступенів
5-7 класів з українською мовою навчання
(наказ МОНУ від.20.04.18 № 405, таблиця 1)

Освітні галузі	**Предмети**	**Кількість годин на тиждень у класах**			**Разом**
		5	**6**	**7**	
Мови і літератури	Українська мова	3,5+1	3,5+1	2,5+1	12,5
	Українська література	2	2	2	6
	Англійська мова	3	3	3	9
	Зарубіжна література	2	2	2	6
Супільство-знавство	Історія України	1	1	1	3
	Всесвітня історія	-	1	1	2
	Основи правознавства	-	-	-	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	3
	Образотворче мистецтво	1	1	1	3
Математика	Математика	4	4		8
	Алгебра			2	2
	Геометрія			2	2
Природо-знавство	Природознавство	2			2
	Біологія	-	2	2	4
	Географія	-	2	2	4
	Фізика	-	-	2	2
	Хімія	-	-	1,5	1,5
Технології	Трудове навчання	2	2	1	5
	Інформатика	1	1	1	3
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	3
	Фізична культура	3	3	3	9
Разом		23,5+3	26,5+3	28+3	87
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5 -1 =2,5	3,5 -1 =2,5	2,5 -1 =1,5	**6,5**
Спецкурси: Курс за вибором «Українознавство»		1	1	0,5	2,5
Факультативний курс «Християнська етика в українській культурі»		1	1	1	3

Факультативний курс «Усна народна творчість»	0,5	0,5	-	1
Гранично допустиме навчальне навантаження	28	31	32	
Всього, без урахування поділу класів на групи	27+3 30	30+3 33	30,5+3 33,5	93,5

Додаток 2
до Освітньої програми
Тарашанської ЗОШ І-ІІІ ступенів

Затверджую
Директор
Тарашанської ЗОШ І-ІІІ ступенів
___С.М. Бойко
«__»_____2021 р.

Навчальний план
Тарашанської ЗОШ І-ІІІ ступенів
8-9 класів з українською мовою навчання
(наказ МОНУ від.20.04.18 № 405, таблиця 8)

Освітні галузі	**Предмети**	**Кількість годин на тиждень у класах**		**Разом**
		8	**9**	
Мови і літератури	Українська мова	2+2	2+2	8
	Українська література	2	2	4
	Англійська мова	2	2	4
	Зарубіжна література	2	2	4
Супільствознавство	Історія України	1,5	1,5	3
	Всесвітня історія	1	1	2
	Основи правознавства	-	1	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1	2
Математика	Алгебра	2	2	4
	Геометрія	2	2	4
Природознавство	Природознавство	-	-	-
	Біологія	2	2	4
	Географія	2	1,5	3,5
	Фізика	2	3	5
	Хімія	2	2	4
Технології	Трудове навчання	1	1	2
	Інформатика	2	2	4
Здоров’я і фізична культура	Основи здоров’я	1	1	2
	Фізична культура	3	3	6
Годин на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів		3,5 -2	3 -2	6,5 -4
Спецкурси: Курс за вибором «Звичаї та обряди українського народу в контексті художньої літератури»		0,5	-	0,5
Курс за вибором «Українознавство»		1	1	2
Разом		31+3	32+3	69
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2	1	3
Факультативний курс «Християнська етика в українській культурі»		1	1	2
Факультативний курс:		1	-	1

«Синтаксис простого та простого ускладненого речення»			
Гранично допустиме навчальне навантаження	33	33	-
Всього, без урахування поділу класів на групи	33+3	33+3	72

Додаток 1
до Освітньої програми
Тарашанської ЗОШ І-ІІІ ступенів

Затверджую
Директор
Тарашанської ЗОШ І-ІІІ ступенів
_____С.М. Бойко
«__»_____2021 р.

Навчальний план
Тарашанської ЗОШ І-ІІІ ступенів
10-11 класів з українською мовою навчання
Суспільно-гуманітарний напрям, історичний профіль
(Наказ МОНУ від 20.04.2018р. № 408 (в редакції наказу МОНУ від.28.11.19 № 1493, таблиця 2зі змінами, внеесними на5казом МОН від 31.03.2020 № 464))

Предмети	**Кількість годин на тиждень у класах**		**Разом**
	10	**11**	
Базові предмети	**27**	**26**	
Українська мова	2	2	4
Українська література	2	2	4
Зарубіжна література	1	1	2
Англійська мова	2	2	4
Історія України	1,5+1,5	1,5+1,5	6
Всесвітня історія	1+2	1+2	6
Громадянська освіта	2	0	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3	6
Біологія і екологія	2	2	4
Географія	1,5	1	2,5
Фізика і астрономія	3	4	7
Хімія	1,5	2	3,5
Фізична культура	3	3	6
Захист України	1,5+0,5	1,5+0,5	4
Вибірково-обов'язкові предмети Інформатика Мистецтво	**3** 1,5 1,5	**3** 1,5 1,5	 **3** **3**
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні кури, факультативні кури та індивідуальні заняття	8 -4 =4	9 -4 =5	4+5=9
Факультативний курс Українознавство	1	1	2
Факультативний курс «Культура добросусідства»	-	1	1

Факультативний курс «Голодомор в 32-33р.р. в Україні: історія , уроки на майбутнє»	1	0,5	1,5
Факультативний курс «Історія голокосту»	-	0,5	0,5
Факультативний курс «Школа подружнього життя»	1	1	2
Індивідуальні заняття і консультації з математики	1	1	2
Гранично допустиме навчальне навантаження	33	33	-
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38	**76**

Прошнуровано та пронумеровано

90 (Дев'яносто) аркушів

Директор школи Бойко С.М.